

HØRING FINANSKOMITEEN STATSBUJSJETTET 2023

Høringsinnspill fra Norske Trevarer

Norske Trevarer representerer nærmere 300 selvstendige norske trevarebedrifter som lager innredning i treverk. Våre bedrifter skaper direkte og indirekte i overkant av 7000 årsverk, jobber som ofte er svært viktige for lokalsamfunn utenfor de store byene. Til felleskapet betaler vår bransje nesten 2 milliarder kroner i skatt.

Hele byggenæringen, og trevarebransjen spesielt, opplever nå en svært utfordrende markedssituasjon på grunn av høye råvare- og strømpriser. Krigen i Ukraina har resultert i høyere kostnader, høyere råvarepriser, lavere aktivitet og svakere inntjening. Absolutt alle innsatsfaktorer er blitt dyrere.

Mange trevarefabrikker har allerede små marginer. Mange av dem erfarer dessuten sterk konkurranse fra utlandet, slik at det ikke er lett å øke prisene. Rundt mange styrebord diskuteres derfor permitteringer eller om det rett og slett er kroken på døren. Konkurser har allerede forekommet, og flere kan komme. Hvis denne situasjonen varer ved, kan resultatet bli en massiv industridød blant små og mellomstore bedrifter i distriktene.

Mange av våre medlemmer opplever spesielt strømprisene som svært krevende. Vi har medlemmer med 800 prosent økning i strømutgiftene sammenlignet med et normalår. De fleste har spotprisavtaler og kvalifiserer heller ikke til industrikraftavtaler da det krever høyere forbruk enn hva de har.

Regjeringens forslag til næringslivsstøtte baserer seg kun på strømutgifter første halvår, og det er usikkert hvor mange (om noen) som vil omfattes av den. Til tross for Næringsministerens oppfordring om at offentlige oppdragsgivere må ta mer av risikoen, ser vi ingen tegn til det i markedet. Mange opplever dessuten prisforskjellene internt i Norge på strøm som utfordrende da det skapes en uheldig konkurransevridning. Strømprisene kan variere enormt mellom nabo-distrikter. De som ligger på feil side av prisskillet kan i verste fall tape oppdrag.

Fastprisavtaler for strøm

Vi ser det som positivt at Regjeringen ser på ordninger som raskt kan avhjelpe og bidra til forutsigbarhet for næringslivet i en krevende situasjon med sterkt økende energikostnader. Trebearbeidende industri som vi representerer spiller en viktig rolle i det grønne skifte ved å levere energieffektive vinduer og dører med lavt klimafotavtrykk til byggenæringen.

Regjeringen foreslår endringer i grunnrenteskatten for å legge til rette for bedre fastprisavtaler på strøm til sluttbrukere. I forslaget som var på høring var det foreslått en avgrensning mot næringskoder som er dekket av regimet for industrikraftavtaler, slik som produksjon av trelast og treprodukter. Dette vil slå svært urimelig ut for trebearbeidende industri, som da vil falle mellom to stoler der man ikke får mulighet til langsiktige strømvavtaler.

Bedriftene i Norske Trevarer benytter ikke industrikraftavtaler i dag. Våre bedrifter er i stor grad små og mellomstore bedrifter, og en industrikraftavtale er ikke aktuelt for de fleste fordi de ligger langt under volumkravet på 150 GWh som ligger til grunn for slike avtaler.

De vil dermed verken få industrikraftavtaler eller gunstige fastprisavtaler dersom de ikke inkluderes i den nye fastprisordningen. Dette vil være svært urimelig. Det er derfor positivt at Regjeringen i

omtalen i statsbudsjettet har tatt hensyn til dette og vil legge til rette for at avgrensningen av kontraktsunntaket justeres. Dette slik at bedrifter som har produksjon innenfor NACE-koder som omfattes av industrikraftregimet, men som ikke har kraftkjøpsavtaler, skal kunne få tilgang til de nye fastprisavtalene. Det legges opp til å gjennomføre en slik justering gjennom forskrift, og Norske Trevarer forutsetter at tilpasningen kan gjennomføres som forespeilet.

Det er videre viktig at fastprisavtalene som tilbys i markedet faktisk er brukervennlige og med et prisnivå som er til å leve med for næringslivet. Avtalene foreslås avgrenses til faste volum, som er å flytte risiko over på kjøper. Det er hensiktsmessig at produsenter kan velge ulike ordninger og har en fleksibilitet, særlig i usikre tider. Ordningen bør også burde omfatte fastprisavtaler på variable volum, men forstår at dette begrenses for å lette administrasjon slik at ordningen kan komme raskt på plass. Det er da viktig at de standardiserte fastprisavtalene som skal ligge til grunn er tilpasset den store variasjonen i strømforbruk, ulik størrelse på bedriftene, ulik produksjon, produkter og organisering. Det nye kontraktsunntaket er foreslått som en midlertidig ordning ut 2024. Det må vurderes å videreføre ordningen permanent, der man etter hvert også inkluderer variable volum.

Den nye fastprisordningen er pekt på som selve hovedgrepet for å bistå næringslivet i strømkrisen. Det er ikke gitt at endringer i grunnrentebeskatningen vil være tilstrekkelig for å sikre et bedre utbud av fastprisavtaler med et akseptabelt prisnivå for næringslivet. Dette på grunn av de svært høye markedsprisene på strøm og usikkerheten i markedet. Ordningen mangler en mekanisme som sikrer at det leveres på det næringslivet trenger nå. Norske Trevarer mener det er viktig med tett politisk oppfølging for å sikre at næringslivet faktisk får forutsigbare kostnader som er til å leve med, raskt.

Norske Trevarer ber derfor om at:

- Det må på plass ordninger for forutsigbare strømkostnader som er på et nivå som er akseptabelt og til å leve med for næringslivet.
- Norske Trevarer må omfattes av tilpasningene i grunnrenteskatt og fastprisavtaler på strøm, og avtalene må være tilpasset ulike brukerbehov.
- Stortinget må følge opp med nødvendige tiltak for å få på plass løsninger for næringslivet nå.
- Forutsigbare rammebetingelser og like konkurransevilkår er det fremste behovet til næringslivet, særlig i usikre tider.